

K saditvi krompirja.

Po pravici velja pridelovanje krompirja kot gotova obramba proti lakoti. To zaupanje je krompir tudi opravičil že večkrat pri svetovno-zgodovinskih prilikah. Saj more krompir pri sicer enakih okolnostih dobiti na prostorni enoti tudi mnogokratno hranilno vrednost za človeško hrano, nego katerisibodi drugi sad.

Spoznanje velikega pomena pridelovanja krompirja v sedanjih kritičnih časih, daje povoda, da se mu posebno pozornost. Vendar se ne ozira vedno na dejstvo, da zasluži krompir le pri visokih hektarnih donosih prednost kot prehranitelj. Ako znasa hranilna vrednost prinosa gomoljev približno le petkratni prinos pšenice, potem je gotovo pšenica za prehranitev izdatnejša, da ne govorimo o turčiji, ki daje v intenzivnem malem obratu potro mečsadov še marsikake važne stranske pridelke.

Poslednje, na eksaktnih poskusih utemeljene objave dr. Paul Wagner-ja potrjujejo zopet stare trditve znatnosti in prakse, da odvisi visoki hektarni donos bistveno od vrste semena.

Pri sicer enakih razmerah so n. pr. dale po odbitju za seme porabljene množine:

75 g teži gomolji pridelok	297 q
60 " " " "	255 "
50 " " " "	218 "

S tem se krijejo tudi uspehi mnogih drugih poskusov. Razlika 75 g pri 70 g težkih semenskih gomoljih je kričič dokaz za neprimernost omejitve množine semena. Razmerje bo še neugodnejše pri poskusu raztezanja semena. Zrezani gomolji so dali razmeroma še manjše prinose in sicer tem manjše, čim manjši so bili. Čim neugodnejše so talne in gnojilne razmere, tem slabše je s pridelkom.

Ker treba ravno sedaj skrbeti za zelo visoke hektarne prinose, bo poraba semenskega krompirja v povprečni teži 70 g primerna. Pri razdalji 60x50 cm gre na hektar 33333 komadov ali okroglo 23 q gomoljev te težine.

Za podlago temu računu vzeta razdaljna je vsakokrat precej velika.

V interesu zagotovitve visokih pridelkov bo brez-pogojno primernejše, saditev krompirja v istem razmerju, kakor je na razpolago seme v zadostni in nepokvarjeni množini, prostorno omejiti, nego da bi se vsled pčlosti seme in s tem tudi hektarne donose predaleč raztegnilo. Čemu žrtvovati dragocene kulturne prostore krompirju, ako niso dani temeljni pogoji za primerne donose? Tu spadajo na njegovo mesto druge rastline, katerih nasad n pridelok sta gotovjeja.

Pčlost semena je dala povod, da se razmišlja o metodah, ki omogočijo velik pridelok na krompirju. Pripravljenost krompirja za tvorjenje pogankov in korenin podpira ta namen. Ne nova Gullichowa metoda, ki ima za podlago ojačeno nakupovanje, ter pomnoženje potom sadik sta utemeljeni na tem.

Naj tudi še opozorimo na izkustva, ki smo jih napravili na našem zavodu z očnimi sadikami, o čemur smo že poročali v letu 1915. Pri vseh teh vrstah nasada vendar ni možno računati na popolnoma zadovoljujoče donose. Ne smemo se varati z razmeroma visokim donosom rastline, ker resnično merodajen je le absolutni pridelok obdelane ploščine. Na njivi bi poprečno gotovo zaostala hranilna vrednost za ono vsake druge kulturne rastline. Če iz tega razloga, brez ozira na mnogo večjo uporabo dela in materiala ter večjih zahtev zemlje, bi se smele take obdelovalne metode omejiti le na male ploščine, n. pr. na vrtnarstvo. Obširni poskusi na veliko bi gotovo položaj poslabšali. Ali ni morda že sedanjemu pomanjkanju krompirja iskati delnega razloga v nezadostni in neprimerni izbiri semena v minulem letu?

Zdi se, da najdejo ravno novo se pojavljajoče obdelovalne metode vsled svoje posebnosti in dozdevnih prednostih, mnogo odobravanja, kar bi se za pravo mora o opustiti. Naj se v sajenju na veliko ne opusti sigurne poti.

Deželna kmet. šola Sv. Jur, 27. marc 1917.

J. Bellé.

Položaj na Ruskem.

Rusija je danes prava uganka, podobna „peklenkemu kotlju“ na Balkanu pred svetovno vojno. Gotovo je, da je od Angležev poplačana in zapričeta revolucija za trenutek zmagala. Angleži so upali, da bodo s to revolucijo odpravili carja Nikolaja, ki je hotel z nami in našimi zavezniki skleniti posebni mir. Odpravili so tudi v resnici tega carja. Ali pozabili so, da je ljudstvo revolucijske fraze za resnico smatralo in da svoje novo porojene svobode noče na oltarju angleške požrečnosti žrtvovati. Ruski delavci so socialističnega, oziroma anarhističnega prepričanja in vsled tega prijatelji miru, ker smatrajo vojno le za konkurenčni boj kapitalizma. Ti ruski socialisti pričeli so prav strogo kontrolirati sedanjo Anlgežem prodano rusko vladu. Delavstva je pa razmeroma prav malo, kajti Rusija z velikanskimi svojimi deželami je skozinskoz agrarna. Ruski kmet pa je zvest carju, on ne mara republike, ne mara inozemskega modernega vpliva. K temu pride še, da smatrajo razne na ruskem živeče na-

rodnosti trenutek za ugoden, pridobiti i lastno svobodo. Tako Finci, Tatari, pa tudi Kozaki in drugi. V vsej Rusiji vlada torej velikanska zmešnjava, ki še ni dokončana in ki bode gotovo šele v mesece dolgem notranjem boju svoje pravo lice pokazala. Za nas in naše zaveznike je to ugodno in dobro; kajti država, ki ima v svojem notranjem revolucijo, ne more pojaviti ofenzivnega duha za boj proti zunanjemu nasprotniku. Zato gledamo hladnokrvno v bodočnost, ki nam zamore prinesiti edino — zmago!

Zadnji telegrami.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 25. aprila. Uradno se danes razglasa:

Položaj povsod nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 25. aprila. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Na bojišču od Arrasa se od večeraj zjutraj za vas Gaurelle bori; severno od Scarpe sovražnik drugače svojih napadov ni ponovil. Južno doline Scarpe vnel se je boj popoldne zopet na obeh straneh ceste Arras-Cambrai; pri široki fronti napadle so angleške divizije v globokih vrstah preko Mouchy-Vaucourta. V ognju in trdem bližinskem boju se je angleški naval povsod pod najtežjimi izgubami izjalovil. Posadke jarkov in infanterijski letalci poročajo o 23. aprilu, da je štivilo pred fronto ležečih mrtvih in ranjenih Angležev izredno visoko. Pri protisunkih je naša infanterija 660 mož vjela. Več pancerskih avtomobilov je bilo uničenih. Blizo obrežja vdrle so naše naskočite čete v sovražno postojanko in vjele 21 Francozov ter zaplenile 4 strojne puške. Dne 23. in 24. t. prišlo je v prednem polju naše bojne črte severno-zapadno od St. Quentinu do večih bojev, pri katerih je pustil sovražnik razven krvavih izgub tudi vjete v naši roki. — Armada nemškega prestolonaslednika. V nekaterih oddelkih Aisne in Champagne fronte ojačil se je ognjeni boj. Francoski sunki so se izjalovili. Za sovražnimi črtami se je opazil živahni promet in se je od nas učinkujoče obstreljeval. — Dne 23. t. izgubili so Angleži in Francozi v zračnem napadu 20 letal in en balon; 24. april stal jih je 19 letal, od katerih jih je bilo 16 v zračni borbi, 3 pa vsled odprnega ognja sestreljenih.

Pred tretjim navalom.

Rotterdam, 25. aprila. „Daily Chronicle“ poroča iz francoskega glavnega stana: Kratki odmor bitk pripravlja tretji napad zaveznikov, za katerega je pripravljeno za fronto še dovolj ljudi in streliva. Pripravljeni pa moramo biti (namreč naši sovražniki! Op. ur.) na še večje človeške žrtve, da se doseže končno zmago.

Nadaljni uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 25. aprila. Od dne 19. aprila sem naznanjenih uspehov podmorskih čolnov se je po dne 24. t. sporočanih podatkih nadalje skupno 143.500 register-ton sovražnih in nevtralnih trgovskih ladij potopilo od naših podmorskih čolnov, to pa v angleškem kanalu, v Atlantskem oceanu in v Severnem morju.

Škodljivo deluje mrčes v kuhinji, kleti, vrtu, vinogradu hiši in hlevu. Zato moramo korenito iztresti stenice, bolhe, muhe, ščurke, žoljarje, molje in druge mrčese, kajti muhe s tem razlajo po nesagah in potem po jedilih, razširjajo bolezni. molji škodijo žoljarji, aši nasledileto človeka in živali. Vso to mrčes v stanovanjski kuhinji, hlevu in vrtu pokončuje takoj in sigurno Fellerjev prvi mrčesni prašek „Elsa“, ki nadkriljuje vsa druga sredstva proti mrčesu. Predvojnne cene: 5 velikih pušic 5 kron, 1 puščico kot datok 1 krono pošilja edino pristno lekarnar E. V. Feller, Subt. Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko).

Razglas.

Okrajni odbor dobil bode bržkone še manjšo množino setvenega ovsa in ječmena odkazanega. Ker bode množina jako mala, zamore se odrati v prvi vrsti le na one posestnike, ki vsled slabega stanja zimske setve prisiljeni so žito nasejati in ki vsled tega nujno nove seme potrebujejo.

Stranke, ki bi se za to potegovale, naj se z občinsko-uradnim potrdilom v času od 25. do 30. aprila 1917 v pisarni okrajnega zastopa oglasijo.

Okrajni odbor ptujski

dne 23. aprila 1917.

Načelnik: JOS. ORNIG.

Nadomestilo za salatno olje.

Recept za lastno pripravno, higijenično brezhibno, se zamore v vsaki domačiji brez težave in najceneje napraviti, se prod. Vprašanjam prosim se znanko za odgovor priložiti. 176
G. Dattendorfer, Innsbruck, Müllrstr. 34.

Majer ali šafer
vojni invalid, oženjen, z dvema otrokoma, išče službo. Naslov pove uprava tega lista. 183

Zentrale Simon Lustig, Neu-Sandez Nr. 50.

75.000 ur!!!

Vsled vojne sem prisiljen, da 75.000 koso imitirano srebrnih ur z izbornim 36-urnim anker-remontoar-kolesjem, tekočem vrbinskem kamenju, prodam po smešni ceni kos K 10—, 2 kosa K 19-50, 6 kosov K 57-50, 12 kosov K 103—, — 4 leta pisane garancije. Izmenjava dovoljena brez rizika in denar nazaj. Razpošiljatav po povzetju. Uhtren-

Rafija

in vse vrste semen se dobi pri Hans Sirk Maribor, Hauptplatz

Pridni viničar

za ptujsko okolico ki se razume popolnoma in samostojno na vinogradništvo, ter katerega družina nima več kot 4 osebe se sprejme. Ponudba na Mihael Jammernege Gradec, Annenstr. 28.

Iščem

učenko

iz dežele za damsko krojaštvo, ki hodi domov spat. Natančneje pove uprava tega lista. 18

WESTERMANN & Comp. Böhlerneubauten, Kapfenberg

namerava v zmislu odredbe c. k. urada za ljudsko prehrano od 13. marca 1917, št. I—2148 s prodajalci dobavne pogodbe na

1917. krompir do 25 vagonov takoj

skleniti in ker veljajo le do 30. aprila 1917 sklenjene pogodbe, se prosim ponudbe brzojavno ali osebno. 187

vsako množino druge zelenjadi takoj ter i

Iščemo pa tudi

nadalje nakupovati

Ž
Vdove
niti s
Ljud
P
n
se
V
V
V
12.00
različ
trtna
Mlad
2000
denk
na d
moge
zmož
Wa